

3. Марченко, О. І., Цикулова, А. Е. (2025). Еволюція стартап-екосистеми: нові тренди та виклики. *Бізнес Інформ.* № 9. С. 168–176.

4. Лоза, Д. Ю. (2025). Трансформація української стартап-екосистеми: від стабільного зростання до воєнної адаптації (2014–2024). *Економічний вісник Донбасу.* № 4(82). С. 124–132.

5. Яцкевич І., Станкевич І., Сақун Г. (2025). Інноваційне державне управління як драйвер розвитку технологічного експорту та стартап-екосистеми. *Економічний простір.* № 207. <https://doi.org/10.30838/EP.207.318-326>

Солоп А.П.,

здобувач вищої освіти,

Чорна Т.М.,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри митної справи та товарознавства,

Державний податковий університет

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СИСТЕМІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ТОВАРІВ

Сучасний розвиток світової торгівлі супроводжується глибокими трансформаціями логістичних ланцюгів та стрімким зростанням обсягів міжнародного переміщення товарів. За таких умов митні органи стикаються з подвійним викликом: необхідністю одночасного спрощення процедур для підтримки легального бізнесу та посилення контролю з метою протидії правопорушенням, серед яких особливу загрозу становить фальсифікована і контрафактна продукція. У цьому зв'язку управління ризиками набуває ключового значення, оскільки забезпечує перехід від суцільного контролю до вибіркового підходу, що ґрунтується на аналітичній обробці даних і використанні математичних моделей для оцінки ймовірності ризиків [1]. Водночас ефективність митного контролю безпосередньо впливає на формування сприятливого бізнес-середовища та рівень довіри до державних інституцій, що є важливим чинником активізації підприємницької діяльності.

Поняття ризику в митній сфері має комплексний характер і базується на еволюції економічної думки. У межах класичної теорії, зокрема у працях Дж. Мілля та Н. Сеніора, ризик трактувався як математично обчислене очікування можливих втрат. У митній практиці це означає, що кожна декларація потенційно містить загрозу недоотримання бюджетних надходжень або незаконного переміщення товарів. Представники австрійської економічної школи, зокрема Йозеф Шумпетер, розширили це розуміння, розглядаючи ризик як імовірність

відхилення від очікуваних результатів. У діяльності митних органів це означає можливість невиявлення порушень митного законодавства [2].

Сучасна митна теорія інтегрує зазначені підходи, визначаючи митний ризик як поєднання ймовірності порушення та масштабу його наслідків. Таке трактування відповідає положенням Кіотської конвенції, де управління ризиками визначено базовим принципом функціонування митних систем. Це дозволяє зменшити адміністративний тиск на добросовісний бізнес і сприяти розвитку підприємницької діяльності.

В Україні важливу роль у протидії фальсифікованій продукції відіграє автоматизована система аналізу та управління ризиками (АСАУР), яка є ключовим інтелектуальним елементом митного контролю. Вона забезпечує автоматизовану перевірку митних декларацій відповідно до встановлених критеріїв ризику та функціонує в умовах високого рівня цифровізації митних процедур, де переважна більшість операцій здійснюється в електронному форматі. Система реалізує принцип вибіркості контролю, закріплений у статті 337 Митного кодексу України, зосереджуючи увагу на ризикованих операціях.

Водночас сучасний розвиток систем управління ризиками відбувається у тісному зв'язку з міжнародною співпрацею, зокрема в межах стандартів Європейського Союзу та рекомендацій Всесвітньої митної організації. Гармонізація підходів до аналізу ризиків, обмін даними між митними адміністраціями та впровадження спільних цифрових рішень сприяють підвищенню ефективності боротьби з контрафактом у глобальному вимірі.

Особливого значення набуває інтеграція технологій Big Data та штучного інтелекту, які дозволяють здійснювати глибокий аналіз великих масивів даних, виявляти приховані закономірності та прогнозувати ризики ще до моменту перетину товаром митного кордону. Використання предиктивної аналітики трансформує митний контроль у проактивну систему, здатну не лише реагувати на загрози, а й запобігати їм.

Таким чином, управління ризиками у системі митного контролю постає як інноваційний інструмент, що поєднує цифрові технології, міжнародну кооперацію та аналітичні підходи. Його ефективне застосування не лише підвищує рівень економічної безпеки держави, але й створює сприятливі умови для розвитку підприємництва та відновлення національної економіки в умовах глобальних викликів.

Список використаних джерел:

1. *Особливості застосування автоматизованої системи аналізу та управління ризиками, основною метою якої є забезпечення вибіркості митного контролю.* URL: <https://surl.li/fudrdm>

2. Тищенко В.Ф., Кулик Ю.С. Митні ризики: Сутність та управління. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-15>.

*Сороколін О. М.,
здобувач вищої освіти,
Сумський національний аграрний університет*

ІНТЕГРАЦІЯ СКЛАДОВИХ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ В СФЕРІ МАРКЕТИНГУ ТА БІЗНЕСУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА РІШЕННЯ

На сучасному етапі розвитку світової економіки дедалі більшого значення набувають питання екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення сталого розвитку. У цьому контексті формується нова парадигма економічного розвитку - зелена економіка, яка базується на поєднанні економічної ефективності, екологічної відповідальності та соціальної орієнтованості. Важливу роль у реалізації принципів зеленої економіки відіграє маркетинг, який трансформується у напрямі екологічної орієнтації.

Основні функції маркетингу в умовах зеленої економіки: дослідження екологічно орієнтованих потреб споживачів; формування попиту на «зелені» продукти; просування екологічних цінностей; створення позитивного іміджу підприємства. Суттєвий вплив на результативність зеленого маркетингу здійснює рівень технологічного розвитку аграрної галузі, адже застосування сучасних інноваційних технологій сприяє зниженню антропогенного навантаження на навколишнє середовище, одночасно забезпечуючи підвищення ефективності виробництва та продуктивності.

Зокрема, впровадження прогресивних підходів, таких як органічне виробництво, системи точного землеробства, використання екологічно безпечних біодобрих, а також енергоефективних технологій, не лише забезпечує дотримання екологічних стандартів, але й формує додаткові конкурентні переваги для підприємств. Це, у свою чергу, підвищує їхню привабливість для споживачів, орієнтованих на екологічну якість продукції, та сприяє зміцненню ринкових позицій [1, с. 95].

Значний вплив на результативність екологічного маркетингу здійснюють ринкові умови та рівень конкурентного середовища. На ринках із високим ступенем конкуренції товаровиробники змушені більш активно впроваджувати екологічно орієнтовані маркетингові підходи з метою зміцнення власного іміджу, підвищення довіри до бренду та залучення споживачів, які надають перевагу безпечній для довкілля продукції.